Sztálin elvtárs megsemmisített egy irányzatot a tudományban, amely útját állotta minden haladásnak

Sztálin elvtárs nyelvtudományi cikkeit beszélték meg az Akadémia Ünnepi Hetén

Beszámolók a szovjet útmutatásokon fejlődő magyar haladó tudomány gazdag eredményeiről

Az Akadémiai Ünnepi Héten tartott előadások sorozatában résztvett *Kuo Mo Zso*, a Kinai Népköztársaság Tudományos Akadémia elnöke. *Németh* Gyula és *Hevesi* Gyula akadémikusok részletesen foglalkoztak a sztálini nyelvelmélettel és a szovjet tudomány nagy átalakító szerepével.

Kuo Mo Zso beszámol arról, hogy Kínában is vannak Marr „tanítványok." Tekintve, hogy ez a tan a Szovjetunióból származott, nagy tekintélyre tett szert Kínában és útját állta a nyelvtudomány fejlődésének.

Ez a tanítás valóban nem felel meg a kínai nyelv fejlődése történetének és jelenlegi helyzetének. A 475 milliót számláló kínai népnek tökéletes egységes nyelve van, amely kiszolgálja az ország minden társadalmi osztályát és tökéletesen alátámasztják Sztálin elvtárs nézeteit.

A kínai nyelvvel kapcsolatos kérdés egyúttal a kínai írás kérdése is — mondotta Kuo Mo Zso.

A régi társadalmi rendszerekben egészen a mai napig az uralkodó körök monopolizálták a kultúrát. Az írás helytelen úton haladt — mondotta — azt teljesen át kell formálni.

— S itt teljes felelősséggel kijelenthetem: a kínai írás nem fogja megváltoztatni transzkripciójának formáját. Nem lesznek a kínai írásban robbanásszerű változások, éppen úgy, ahogyan a kínai nyelvben sem lesznek.

Németh Gyula bevezetőjében arról szólt, hogy Sztálin elvtárs cikkel alapjában szétzúzzák Marr iskolájának tanításait, újra bebizonyítva azt a régi igazságot, hogy a rövidlátó szakemberek téves irányzatát egy mélyenjáró, átfogó elme akkor is korrigálhatja, ha nem céhbeli. *Sztálin elvtárs megsemmisített egy irányzatot a tudományban, mely útját állotta minden haladásnak, s egyúttal lerakta a jövő fejlődésének alapjait*, meghatározta a legfontosabb elveket, amelyen a marxista nyelvtudomány felépülhet.

Sztálin elvtársnak sorrend szerint első tétele, hogy a nyelv nem felépítmény a társadalom gazdasági rendjének alapján, ahogyan Marr gondolta — mondotta Németh Gyula.

Sztálin elvtárs felteszi a kérdést: milyen hatása volt az orosz nyelvre azoknak a rendkivüli társadalmi és termelési átalakulásoknak, amelyek Oroszországban Puskin halála óta máig végbementek, a hűbéri és a kapitalista rend felszámolásának és a szocialista rend bevezetésének és megadja rá a feleletet: *semmi különösebb hatása nem volt*. A nyelv lényegében az maradt, ami volt: az orosz nyelv ez alatt az idő alatt semmilyen törést sem szenvedett és a mai orosz nyelv szerkezetét tekintve alig különbözik Puskin nyelvétől.

— Nem kétséges, — mondotta — hogy mindnyájan egyetértünk Sztálin elvtárssal, midőn megállapítja: Marr túlértékeli a jelentéstant, sőt egyenesen visza él vele.

Nyelvtudományunk jövőjére vonatkozólag is le kell vonnunk a tanulságot Sztálin elvtárs cikkeiből.

Hevesi Gyula akadémikus a műszaki osztály ülésén előadást tartott „A tudományos kutatás és a termelés kapcsolata" címmel és többekközött megállapította, hogy a felszabadulás előtt hazánkban országosméretü, a népgazdaság egységes fejlesztését célzó rendszeres műszaki tudományos kutatás nem volt — mondotta Hevesi Gyula.

Mégsem kellett a felszabadulás után sötétben tapogatódzva hozzáfogni a műszaki tudományos kutatás nagyszabású fejlesztéséhez, mert világító fáklyaként állt előttünk a szovjet tudomány, amely az elmélet és a gyakorlat legszorosabb dialektikus egységében együtt fejlődött és együtt haladt a szocialista gazdasági építéssel.

A Magyar Dolgozók Pártja vezetésével ugyanolyan utakon és ütemben haladunk a szocializmus felé, *mint ahogyan arra példát számunkra is megadta a szoviet nép.* Ebből közvetlenül következik, hogy szocialista építésünk sikerének biztosítására nekünk is olyan tudományt kell teremtenünk, mint aminő a szovjet tudomány. Ezért a szovjet tudomány jellegének, módszerének és szervezetének tanulmányozása számunkra elsőrendű szükségesség. Hevesi arra is rátért, hogy a tudomány fejlesztésének szocialista tervezése az országos tematikai tudományos kutatási terv kidolgozásával kezdődik — mondotta ezután. Ennek a tervnek kidolgozása rendszerint két oldalról „felülről és alulról" történik. Egyrészt az ipar megadja a maga szükségleteit, igényeit a tudományos kutatással szemben, másrészt a tudományos intézetek figyelembevéve eddigi eredményeiket és perspektiváikat, teszik meg javaslataikat arra, hogy milyen irányban tartanák meg célszerűbb kutatásaik folytatását. Ugyanekkor az ipari üzemekben most mindenfelé a vállalatvezető mellett kialakuló műszaki tanácsokban ott láthatjuk a kutató intézetek munkatársait és vezető tudósait.

Összefoglalva az elmondottakat, műszaki tudományaink, szocialista építésünk követelményeinek megfelelő továbbfejlesztése érdekében a következőkben látnám legközelebbi feladatainkat — mondotta Hevesi Gyula:

1. Műszaki tudományos kutatásaink terén is érvényre kell jutnia a dialektikus materializmus módszerei tudatos alkalmazásának.

2. Fokozni kell műszaki tudományos intézeteink munkájában a szocialista tervszerűséget és törekednünk kell a tudományos kutatást nemcsak tematikailag, de a lehető legnagyobb megközelítéssel időbelileg is helyesen tervezni.

3. Ki kell dolgoznunk és rendszeresen tökéletesítenünk a műszaki tudományos kutatás egységes és az összes szakterületek között összehangolt országos tervet, az ötéves terv célkitűzéseinek megfelelően.

4. Aktivabb tevékenységet kell kifejtenünk a tudományos kutatás eredményeinek, a termelésben való gyors bevezetése érdekében. Ezért szorosabbá kell tennünk a tudományos intézetek és az üzemek közötti kapcsolatot a Szovjetunió tapasztalatai alapján.

5. Az üzemekkel való együttműködésben kutató intézeteink igyekezzenek a termelés tapasztalatait, különösen a sztahánovista módszereket kutató munkájukban felhasználni és a termelésben felmerülő, tudományosan megoldandó fontos problémákat tematikai terveikbe beleilleszteni.

6. Fokozni kell a műszaki tudományok terén elért eredmények általános népszerűsítését. Javaslom, hogy a műszaki osztály minden tagja vállalja évente legalább egyegy népszerű, tudományos brosúra megírását a maga szakterületéről és hívja fel az osztály ugyanerre az ország valamennyi élenjáró tudományos munkását.

Előadását azzal fejezte be, hogy műszaki tudományunk fejlesztésében szükséges továbbra is híven követni a szovjet tudomány példáját.

Hevesi Gyula előadásához igen sokan szóltak hozzá.

Marcel Prenant, francia tudós hazája tudósainak egyre elviselhetetlenebb helyzetét ismertette. Az amerikai imperialisták nyomására a francia kormány eltávolította Joliot Curiet az atomkutatás kormánybiztossága éléről. A tudományos kutatómunkához az anyagi segítség egyre nagyobb mértékben csökken. Nyyilvánvaló, hogy meg akarják fojtani a tudományos kutatást, amennyiben az nem szolgálja a háborús előkészületeket.

Kónyi Árpád sztahánovista a tudományos kutatómunka és a gyakorlat közötti kapcsolat megjavításáról beszélt.

Terjencsik Sándor kohómérnök az oxigénes befuvási eljárás eredményeiről számolt be.

Bass Emil, a malomipari gépek kérdéseivel foglalkozott. Példákkal támasztotta alá, milyen nagyfontosságú a fizikai dolgozók kezdeményezése a tudományban. Gelei Sándor hangsúlyozta, hogy a helyes kutatómunka előreviszi az ipart és hozzájárul ötéves tervünk sikerének biztosításához.

Visi István (Ganz-hajógyár) a tudományos kísérletek és a termelés összefüggéséről beszélt. Feltétlenül szükséges, hogy a gyakorlati eredmények lejussanak az üzemekhez.

A Magyar Tudományos Akadémia műszaki osztályának keddi ülésén megjelent és felszólalt M. Varencov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának küldötte, aki a Szovjet Tudományos Akadémia baráti ajándékait adta át a magyar geológusoknak. Az átadott nagyértékű könyvek azokról az eredményyekről számolnak be, amelyek a szovjet kutatók munkáinak nyomán születtek.

Vadász Elemér előadásában rámutatott a hasznosítható ásványi nyersanyagok kutatásának jelentőségére.

Sümegi József, Harusitzky Ferenc és Tokodi László tartottak ezután előadást.

Az Akadémia

matematikai és természettudományi osztályának

előadásait a nagyszámú hallgatóság soraiban végighallgatta Mardszanisvili szovjet tudós, Nien Csi Ce és Csou Pej Juan kínai professzorok, valamint Hristov bolgár professzor.

Tudósaink az anyag belső szerkezetére vonatkozó vizsgálatokról számoltak be. Gombás Pál, kétszeres Kossuth-díjas tudós, fizikus, az Akadémia alelnöke, Neugebauer Tibor, Kossuth-díjas fizikus, Kónya Albert, a miskolci egyetem tanára és Fényes Imre debreceni professzor tartottak előadást.

A biológiai és agrártudományi osztály második ülésnapján a koreai küldöttség két tagja, Pak Den Aj és Li Taj Don, Marcel Prenant francia akadémikus és Herman Meusel német tudós is megjelent.

Sedlmayr Kurt a délelőtti ülés előadója saját gyakorlati munkájából vett példákkal igazolta, hogy a szovjet agrobiológiai módszerek alkalmazásával növénynemesítésünk új és a réginél sokkal eredményesebb utakon járhat.

Az ülésen felszólalt Marcel Prenant, francia biológus, elmondotta: tavaly az a nagy öröm és megtiszteltetés érte, hogy elmehetett a Szovjetunióba és magával Liszenkóval beszélhetett. Most egy évvel később örömmel látja, mint viszik át a gyakorlatba Micsurin és Liszenko tanításait a magyar agronómusok.

Az előadáson résztvett biológusok, növénynemesítők kegyelettel emlékeztek meg Fleischmann Rudolfról, a kompolti növénynemesítő-telep nemrégen elhunyt híres vezetőjéről.

A hozzászólók beszámoltak arról, hogy a magyar biológusok és növénynemesítők már megkezdték a harcot a reakciós biológiai elméletek ellen és egyre nagyobb eredménnyel térnek rá a haladó micsurini biológia útjára.

Az orvosi osztály

rák-konferenciájának második napján a daganatos betegségek korai felismerésének és kezelésének kérdéseit vitatták meg a klinikusok. Dr. Molnár Béla, Zoltán Imre és Ratkóczy Nándor professzorok beszámoltak a korai felismerés legfontosabb kérdéseiről.

Ezután számos magasszínvonalú hozzászólás hangzott el. Többek között felszólalt Gheorghe Lupu, a Román Tudományos Akadémia képviselője.

Hozzászóltak a kérdéshez P. I. Szapozskov professzor, B. V. Petrovszkij professzor, a III. számú Sebészeti Klinika igazgatója és Anders professzor, a Német Tudományos Akadémia küldötte is.

A kémiai csoport

keddi ülésén Osztrovszkij György, a Magyar Tudományos Akadémiai levelező tagja, a Tervhivatal alelnöke, a magyar vegyipar kérdéseit elemezte.

A további előadók Schlattner Jenő, dr. Varga József akadémikus, Gloétzer József, Jónás Géza, dr. Freund Mihály akadémikus, Szigeti László és Aixinger István voltak.

Az Akadémia matematikai és természettudományi osztályának csütörtök délutáni ülésén Mardzsanisvili szovjet matematikus tart előadást „Néhány additiv problémáról" címmel.

Biró Ferenc felhívta a figyelmet az új mechanikai megmunkálási müveletre, amellyel percek alatt lehet előállítani olyan fogaskerekeket, melyeknek előállítása a multban több órás műveletet jelentett.

Dr. Gillemot László, Kossuth-díjas akadémikus a vasipari kutató intézet igazgatója ismertette a preciziós öntés és a porkohászat kérdéseit. A preciziós öntéssel igen nagyméretű anyag-, idő- és munkaerőmegtakarítások érhetők el.

A szovjet tapasztalatok felhasználása

révén megvan a lehetősége annak, hogy ezt az eljárást Magyarországon is bevezessük.

Zorkóczy Béla miskolci müegyetemi tanár a hegesztett szerkezetek alkalmazásával elérhető gazdasági megtakarításokról beszélt.

Dr. Mihailich Győző, Kossuth-díjas akadémikus a „korszerű építési szerkezetekről és eljárásokról" tartott előadást. Rámutatott, hogy az építőipar terén a felszabadulás óta elért néhány év történelmi idő volt. Ez alatt a rövid időszak alatt az építőipar többet fejlődött, mint az elmult rendszer több évtizedo folyamán és jelenleg a legjobb úton halad a nagyüzemi gyáriparra történő átalakulás felé.

Dr. Széchy Károly Kossuth-díjas mérnök a korszerű vasszerkezetek kérdésével foglalkozott.

A vasszerkezetek gyártása terén nagyon szép eredményeket értünk el a felszabadulás előttihez képest.

Seldmayr Kurt előadásában

a gyakorlati növénynemesítés

micsurini alapjait 5 pontban foglalta össze:

1. a kiinduló anyag kiválasztása, alapos fajismeret alapján;

2. a keresztezési munka tervszerű irányítása;

3. a hibridek irányított nevelése;

4. a céltudatos szelekció;

5. az új fajták gyors és szakszerű elszaporítása.

A sopronhorpácsi telep gyakorlati példáiból bebizonyosodott, hogy a növények nem a valószínűségi számítás alapján kereszteződnek, hanem érvényesül a szelektivitás. Ezt a tényt ismerte fel Micsurin és Liszenko.

Bátran léphetünk a szovjeti agrobiológia útmutatásai alapján a „tiszta vonalak" tenyésztése helyett már az első hybridnemzedékből való szelektálás útjára.

Jobban, tudatosabban kell felhasználni az irányított felnevelés adta lehetőségeket is.

Mint Liszenko mondja: „Rossz agrotechnikával nem javíthatjuk a gyenge fajtákat, sőt még a jó fajtákat is néhány generáció alatt elrontjuk."

Az Akadémia biológiai és agrártudományi osztályának az Akadémia ünnepi hete alkalmából rendezett előadássorozata keretében Só Rezső, az Akadémia levelező tagja „A viljamszi talajfejlődési elmélet és a növényföldrajz kapcsolatai" cimen tartott előadást.

A mezőgazdaság feladata — mondotta —, hogy a kultúrnövények számára fejlődésük egész időtartamára biztosítsa a talajban a víz és a felvehető tápanyagok legnagyobb készletét és a talaj termőképességét megőrizze, sőt fokozza.

Viljamsz mezőgazdasági rendszere a termelés szocialista szervezésének legfőbb követelménye: a munka legnagyobb termelékenysége szolgálatában áll.

Viljamsz egész életét a nép szolgálatába állította

Bebizonyította, hogy a talaj termékenysége nem a természeti erők időre szóló ajándékai, hanem a benne és a rajta élő szervek életműködésének eredményei. De azt is bizonyította, hogy a szocialista gazdálkodás a talaj fokozott termelékenységéhez vezet. Ő maga irta: „Mi a természet igazi uraivá válunk, mert fejlett mezőgazdasági tudományunk megtanított bennünket tárgyilagosan szemlélni a természet törvényeit és felhasználni őket szocialista hazánk jelen és jövő nemzedékeinek érdekében. Ez csak ott lehetséges, ahol osztatlanul uralkodik Marx, Engels, Lenin és Sztálin mindent legyőző elmélete". Minálunk is meg kell valósulnia a Viljamsz és az élenjáró szocialista agrobiológia részéről ajánlott tudományos és gyakorlati mezőgazdaság rendszerének.

Hatszázötven hold szerződéses paprika Szegeden

A paprika mellett különösen jövedelmező a gyapot, dohány, olajlen szerződéskötése

Az egyénileg dolgozó szegedi kis- és középparasztok mind nagyobb számban kötnek termelési szerződést a sok munkát igénylő, de jól jövedelmező növényekre, így gyapotra, paprikára és napraforgóra.

Szegeden eddig 580 dolgozó paraszt szerződött 650 hold paprika termelésére. A 21 holdas napraforgó szerződéskötési előirányzat helyett 27 holdra szerződtek.

A földművesszövetkezet dolgozóinak szerződéskötési versenyében Bánfi Ferenc került az első helyre, aki megmagyarázta a dolgozó parasztságnak, hogy a gyapot, a dohány, az olajlen termelése nagyon jövedelmező és ezek a növények jól megteremnek. Egymaga 424 holdra gyüjtött termelési szerződést.

Tápai József hatholdas szegedi kisparaszt 2 holdon 124 mázsa paprikát termelt. Most az elsők között volt, aki szerződést kötött.

Jó munkájukért díszoklevelet kaptak a MÁV fűtőház dolgozói

A vasúton még be sem fejeződött az őszi forgalom, a dolgozók már hozzáláttak a téli forgalom zavartalan menetét biztosító előkészületekhez. Igen nagy szervező munka szükséges ahhoz, hogy télen is sikerrel eleget tudjanak tenni azoknak a feladatoknak, melyeket a szocializmus építése, az ötéves terv a vasút dolgozói elé tűz.

A fűtőház dolgozói belátták ennek a szervező és felvilágosító munkának fontosságát, s már az őszi csúcsforgalom idején hozzáláttak a téli forgalom előkészületeihez. Ezekkel az előkészületekkel a szegedi fűtőház országos viszonylatban elsőnek lett kész. Jó munkájuk elismeréséül a minisztériumtól dícsérő elismerést és díszoklevelet kaptak a fűtőházi dolgozók.

A dolgozók megfogadták, hogy még jobb munkát végeznek és ugyanolyan sikerrel fejezik be a téli forgalmat, mint amilyen sikert és eredményt értek el az előkészületek megtételében.